

Raisionjokilaakson
luonnonsuojeluyhdistyksen
Jäsenlehti 1/2013

Keväthankiainen

Raisiossa 10.3.2013

Raisonjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry

Kotisivu: <http://www.raisonjoki.fi>
Sähköpostiosoite: lsy@raisonjoki.fi

Hallitus 2013

Puheenjohtaja

Elli Narvi
elli.narvi@gmail.com

Jäsenet

Varapuheenjohtaja
Jarkko Palm
050 320 8452
jarkko.palm@pp.inet.fi

Sihteerit

Risto Terho
Paatsamatie 16, 21260 Raisio
438 0361, 050 313 0910
risto.terho@nettikirje.fi

Taloudenhoitaja, luontopolut

Kari Loikas
Polusmäentie 31, 21260 Raisio
438 3061, 040 532 0026
kari.loikas@utu.fi

www-sivut

Eeva Ennola
Pasantie 14, 21280 Raisio
438 3560, 050 443 0353
eeva@tintti.net

Marja Hietala
Kerttulantie 40, 21200 Raisio
050 520 1822
mhietala@suomi24.fi

Kauko Häkkinen
Syrjätie 14, 21220 Raisio
438 6526, 040 756 0842
kauko.hakkila@luukku.com

Salme Kangassalo
Kirkkoväärtinkuja 7 as 34
21200 Raisio
045 1329028
salme.kangassalo@raisio.fi

Kari Laine
Timonkuja 4, 21200 Raisio
438 7530, 040 587 7647
kari.rainer@gmail.com

Hanna Loikas
Polusmäentie 31, 21260 Raisio
438 3061

Tuula Lundén
0400 787 295
tuulun@gmail.com

Liisa Mainela
050 4665 776
mainela.liisa@gmail.com

Timo Virtanen
timovirt@gmail.com

Varajäsenet

Kari Ennola
Pasantie 14, 21280 Raisio
438 3560
kennola@tintti.net

Ari Karhilahti
arikar@utu.fi

Helena Lehtonen
Uudentorpankatu 2 C 8, 21260 Raisio
040 551 5877
lehtonen@dnainternet.net

Puheenjohtajan tervehdys

Pörräävätkö pölyttäjät?

Vaikka pölyttäjät ovat tunnetusti elintärkeitä useille ekosysteemeille, niiden arvostus tai suojelutoimet eivät edelleenkään vastaa pölyttäjien häviämisestä koituvien seurausten vakavuutta. Suomen ympäristö- sekä maa- ja metsätalousministeriö pääsivät maaliskuussa sopuun siitä, että Suomi kannattaa EU:ssa mehiläisiä tappavien neonikotidien asteittaista vähentämistä tuhohyönteisten torjunnassa. Tämä on askel oikeaan suuntaan, mutta mehiläisten ja kimalaisten vähentyminen vaatii edelleen lisää tutkimusta ja toimenpiteitä. Paikallistasolla voimme ainakin vaikuttaa lähipiirimme asenteisiin. Voisiko omassa puutarhassanne torjua tuholaisia keinoilla jotka eivät tapa pölyttäjiä? Tietävätkö tuttavanne, että pajun kukinnot ovat kimalaisten tärkeä ravinnonlähde alkukeväällä ja siksi pajupuskan ”siivoaminen” pien-tareelta voi johtaa lähimetsän mustikkasadon heikkenemiseen? Entä kuinka moni opettaa lapsensa seuraamaan kiinnostuneina kukassa kimalaisen jalkaan kertyvän siitepölypallon kasvamista ja kuinka moni sen sijaan näyttää lapsille että keltaisen pörrinkäisen nähdessään kuuluu kirkua, huitoa, juosta pakoon ja hävittää pesät?

Tänäkin keväänä yhdistyksellä on paljon retkiä ja toimintaa. Valitse tapahtumakalenterista kiinnostavimmat ja lähde mukaan. Muista myös tärkeä vieraslajien torjuntatyö, johon vinkkejä keskiaukeamalla.

Aurinkoista kevättä!

Elli

Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n

Kevätkokous

Tiistaina 26.3.2013 klo 18:00 Raision
kaupungintalolla (Kingisepp-huone).

Kokouksen jälkeen Kauko Häkkinen esitys
Raisionlahden kevään tyypillisistä lintulajeista:
"Kevättä Raisionlahdella"

Kahvitarjoilu. Kaikki jäsenet, tervetuloa!

Raision lukion lähimetsä

Salme Kangassalo

Raision lukion ympäristöekologian ryhmä tutki viime syksynä lukiota ympäröivää metsää. Lukio sijaitsee hienolla paikalla Raision keskustan välittömässä läheisyydessä, kuitenkin joka puolelta puiden ympäröimänä. Urheilukentän reunalta alkaa laajahko, pinnanmuodoiltaan vaihteleva metsäalue. Kaupungin toimesta perustettiin muutamia vuosia sitten urheilukentän laidalle metsään alppiruusuapuisto, joka lisää alueen monimuotoisuutta.

Tutkimme metsäämme monipuolisesti. Perehdyimme metsän aluskasvillisuuteen ja puustoon, puissa kasvaviin epifyyttijäkälisiin, ruskan muodostumiseen ja metsän virkistyskäyttöön. Lisäksi vertasimme, miten alppiruusuapuiston aluskasvillisuus eroaa ympäröivän metsän kasvillisuudesta. Ohessa osa tutkimuksistamme:

Puukerroksessa valtapuu on mänty, jota on arviolta 80 % kaikista alueen puista. Seuraavaksi eniten on koivua, jota on noin 10 %. Lisäksi monin paikoin esiintyy myös katajaa. Muita puulajeja on huomattavasti vähemmän. Metsätyyppi on pääosin kuivaa kangasmetsää. Kallioiden välisissä notkelmissa on pienehköjä soistuneita alueita.

Kenttäkerroksen kasvit vastaavat hyvin kuivan kangasmetsän kasvillisuutta. Yleisimmät ovat kanerva, mustikka, juolukka, variksenmarja ja puolukka. Myös esimerkiksi metsälauhaa kasvaa monin paikoin. Kalliolla kenttäkerroksen kasvillisuus on hyvin harvaa. Tähän vaikuttaa se, että selvää eloperäistä maa-aineskerrosta ei ole.

Pohjakerroksen muodostavat sammalet ja jäkälät. Sammalet pettävät alueen pinta-alasta suuremman osan kuin jäkälät. Seinäsammal ja karhunsammal ovat yleisimmät, mutta myös kynsi- ja rahkasammalta esiintyy monin paikoin. Jäkälät menestyvät kuivemmillä paikoilla ja yleisimpiä ovat poron- ja hirvenjäkäliä.

Raision lukio. Kuva: Petri Kangassalo

Puiden runkojäkälien määrän ja kunnon perusteella voi tehdä päätelmiä ilman saastuneisuudesta. Sormipaisukarve on puiden rungoilla ja oksilla kasvava yleinen jäkälälaji. Sen yläpinta on vihertävänharmaa, kasvualustaa vasten painuva ja alapinta on musta. Sormipaisukarvetta pidetään hyvänä ilmanpuhtauden indikaattorina: parhailta paikoilla sen kasvuruusukkeet kasvavat tuuheiksi, viisisenttisiksi, mutta saasteisilla paikoilla ne jäävät pienikokoisemmiksi ja vähemmän lehteviksi. Myös runkojäkälien lajilukumäärä on vähäisempi saastuneilla alueilla. Etenkin naava ja luppo ovat erityisen herkkiä ilmansaasteille, eikä niitä löydykään lukion metsästä. Lukion metsän jäkälien vaurioluokka on arviolta pääosin luokkaa 2, mikä tarkoittaa lievää vauriota.

Lukion vieressä sijaitsee 1,4 hehtaarin kokoinen alppiruusu puisto, joka on perustettu alueelle vuonna 1999. Alue on kosteahko ja siinä kasvaa luontaisesti suopursua. Puiston perustettaessa sinne istutettiin noin 300 alppiruusua ja vuonna 2008 puistoa täydennettiin uusilla istutuksilla. Lisäksi puistoon on istutettu monia muita kasveja, kuten tuijia ja hemlokkeja, joista mainittakoon muun muassa lännenhemlokki ja kanadantuija. Alueelta löytyy myös köynnöksiä esim. alppikärhön ja köynnöshortensian.

Kaupungin keskustassa oleva metsäalue on erittäin tärkeä myös virkistyskäytön kannalta. Vaihtelevat pinnanmuodot tekevät alueesta merkittävän luonnonmukaisen keitaan kaupungin keskustaan.

Teemana Suomen upea luonto

Yhdistyksellämme oli, kuten parina edellisnäkin vuonna, esittelypiste Raision kirjastossa 12.2. Esittelypöytäamme herätti ilahduttavan paljon kiinnostusta.

Luonto- ja ympäristöviikon teemana vuonna 2013 oli suomalainen luonto kaikessa upeudessaan ja rikkaudessaan. Luontomme on monella tapaa ainutlaatuinen: tuhannet järvet ja pienvedet, monimuotoiset suot ja metsät sekä Itämeri rannikkoineen. Suomalaiset voivat nauttia luonnosta myös aivan lähellä. Lähimetsä on arjen virkistyspaikka tai marja-aitta, ja uimarannalle pääsee kaupungeissakin helposti. Suomen luonto on maabrändivertailun mukaan maailman kolmanneksi kauneinta.

Upea luontomme ei ole itsestään selvyys. Suomen luontotyypeistä jopa puolet ja arvioituista kasvi- ja eläinlajeista joka kymmenes on uhanalaisia. Eniten uhanalaisia lajeja elää metsissä, rannoilla ja perinneympäristöissä. Suomalaiset ovat silti Euroopassa kaikkein vähiten huolissaan luonnon monimuotoisuuden vähenemisestä. Erityislaatuisen luontomme esiin nosto on tärkeää.

Yksitoista vuotta lintujen tiirailua Raisionlahdella

Kauko Häkkilä

Yhdistyksemme on jo yhdentoista vuoden ajan järjestänyt keväisin opastettuja lintujen tiirailuiltoja Raisionlahden lintutornilla. Lintuja on tarkkailtu vuodesta 2002 alkaen kolmena iltana huhti- toukokuussa klo 18 - 20. Keväällä 2012 tiirailuiltojen aikana tornilla kävi yhteensä 46 lintujen ystävää. Havaitsimme kolmen illan aikana 63 eri lintulajia. Uusina lajeina nähtiin valkuposkihanhi ja tervapääsky.

Yhdentoista tiirailuvuoden aikana olemme nähneet kaikkiaan 105 lintulajia. Useimmat havaitut lajit ovat Raisionlahdella ja sen rantaniityillä pesiviä tai säännöllisesti ruokailevia lintuja. Paljon on myös pohjoiseen muuttavia lintuja, jotka keväisin vain pysähtyvät lepäilemään tai ruokailemaan Raisionlahdelle. Lintutornista havaitaan myös ympäröivillä pelloilla ja lähimetsissä eläviä lintulajeja. Joka vuosi nähdään myös harvinaisia, vain satunnaisesti lahdella pysähtyviä tai ohimuuttavia lintuja. Lajiluettelo ja tilastot eri vuosina havaituista lajeista löytyvät yhdistyksen kotisivuilta.

Kirjoittaja Friisilän jokakeväisissä pönttötalkoissa. Kuva: Liisa Mainela

Viisi lintulajia (tavi, sinisorsa, kalalokki, sepelkyyhky ja peippo) on havaittu yhdentoista vuoden kaikkina tiirailuiltoina. Useimpina havaintoiltoina on nähty

myös haapana, lapasorsa, tukkasotka, telkkä, isokoskelo, silkkiuikku, nokikana, pikkutylli, töyhtöhyppä, taivaanvuohi, punajalkaviklo, naurulokki, selkälokki, harmaalokki, kalatiira, uuttukyyhky, niittykirvinen, västäräkki, räkättirastas, talitiainen, harakka, naakka, varis, kottarainen, viherpeippo ja pajusirkku. Kaikki edellä luetellut lintulajit pesivät yleensä Raisionlahdella tai käyvät siellä ruokailemassa.

Harvemmin havaittuja, mutta lähes vuosittain Raisionlahdella pesiviä lajeja ovat mm. kymyjoutsen, harmaasorsa, punasotka ja rantasipi. Pohjoiseen muuttavia ovat mm. laulujoutsen, jouhisorsa, uivelo, tylli, kapustarina, suokukko, pikkukuovi, mustaviklo, valkoviklo ja liro. Korkeintaan pari kertaa yhdentoista vuoden aikana havaittuja lintulajeja on 22. Osa näistä on harvalukuisia lajeja kuten mustakurkku-uikku, kanahaukka, ruskosuohaukka, tuulihaukka ja liejukana. Osa on harvinaisia ohimuuttajia kuten lyhytnokkahanhi, ristisorsa, suopöllö, jänkäkurppa, mustapyrstökuiri ja räyskä, tai sitten linnun elinpiiri on sellainen, että se vain harvoin nähdään lahden lähiympäristössä kuten esim. punatulkku. Osa harvoin havaituista lajeista tulee muutolta niin myöhään, että vasta ensimmäiset yksilöt ovat ehtineet

tänne toukokuun alkuun mennessä. Tällaisia lintuja havaituista ovat mm. pääskyt, satakieli, herne- ja mustapääkerttu sekä pajulintu.

Tiirailuiltojen havaintosarjoissa voidaan myös nähdä viitteitä yleisistä linnustossa tapahtuneista muutoksista tai Raisionlahden lähiympäristön muutoksista. Koko Suomessa voimakkaasti taantuneesta kivitaskusta ei tiirailuilloissa ole enää neljään vuoteen tehty yhtään havaintoa. Fasaani on viime vuosien lumitalvien takia vähentynyt koko eteläisestä Suomesta, niin myös tiirailuiltojen havaintotalukoista. Keskykyhykn häviäminen listoilta on seurausta Raision tehtailla hygieniasyistä tapahtuneista lintujen hävittämisistä. Lintutornin ympäristön ruovikoiden niitto lopetti vuonna 2010 viiksitimalihavainnot tiirailuilloissa. Toisaalta aiemmin Raisionlahdelta lähes kokonaan puuttunut nokikana ilmestyi tiirailuiltojen havaintolistoihin vuonna 2004 ja on nykyisin yksi runsaslukuisimmista pesivistä vesilinnuista lahdella.

Tule sinäkin tiirailemaan lintuja Raisionlahdelle

Tiirailuitoja jatketaan taas tänä keväänä. Kokoonnumme Raisionlahden lintutornille 23.4., 29.4. ja 7.5.. Oppaat ovat paikalla klo 18 - 20. Tiirailuilloissa vähemmänkin lintuja harrastaneilla on mahdollisuus lintuja tuntevien oppaiden ohjauksessa tutustua Raisionlahden ja sen lähiympäristön lintuihin. Kaukoputkilla kauempanakin olevien lintujen tuntomerkkejä on mahdollista tarkastella ”lähietäisyydeltä”. Opettelemme myös tuntemaan lintujen ääniä. Useinhan linnun pystyy määrittämään pelkän äänen perusteella, vaikkei sitä kiikariinsa saikaan. Oppailta voit myös kysellä kaikkea mahdollista linnuista ja lintuharrastuksesta. Tervetuloa kaikki linnuista kiinnostuneet. Mukaan reipasta mieltä, lämpimät vaatteet (tornissa tuulee aina), kiikarit ja lintukirjat sekä makoisat retkievää.

Lapintiira. Kuva: Elli Narvi

Jättipalsami ja jättiputki, pihojen karkulaiset

Eeva Ennola

Koristekasvista haitalliseksi vieraslajiksi

Moni on varmasti ihastellut parimetrisiksi kasvavia, reheviä jättipalsameita mummolan pihamaalla, ja lapset ovat tähtäilleet toisiaan palsamin siemenkodilla, jotka hauskasti sinkoavat kypsät siemenet ympäriinsä. Jättiputkea puolestaan on istutettu pihan komistukseksi ja siemeniä annettu naapureidenkin iloksi oman muistini mukaan ainakin 70-luvulta lähtien. Sittemmin on huomattu, että molemmat lajit levittäytyvät hallitsemattomasti luontoon. Lajeja pidetään nykyään – kuten myös kurturuusua (ent. kurttulehtiruusu) ja lupiinia – haitallisina vieraslajeina, joita ei pidä enää lisätä ja joiden esiintymät olisi tuhoettava. Luonnonsuojelulaki kieltää istuttamasta pihapiiriin mitään kasvilajia, jonka voidaan epäillä muodostavaan pysyvän kannan.

Jättiputkea on työläs hävittää

Jättiputki on yksi haitallisimmista vieraskasvilajeista, ja se on uhka sekä ihmisille että ennen kaikkea luonnon monimuotoisuudelle. Jättiputket ovat suuria ja erittäin kilpailukykyisiä, ja niitä esiintyy useissa elinympäristöissä kuten pelloilla, metsissä ja rannoilla. Edullisimmilla kasvupaikoilla ne muodostavat laajoja kasvustoja, jotka tukahduttavat muun kasvillisuuden ja alkuperäisen eläimistön. Jättiputkien siemenet säilyttävät itävyytensä usean vuoden. Ne muodostavat

maahan ns. siemenpankin, josta putkahtaa esiin uusia yksilöitä vielä useiden vuosien jälkeen. Jättiputken torjumiseen eivät pelkät viranomaistoimet riitä, vaan jokaisen kansalaisen tulisi huolehtia vähintäänkin omasta pihapiiristään. Eri tahot myös järjestävät torjumistalkoita.

Varsinais-Suomessa on luonnonsuojelupiirin kesällä 2008 tekemän yleisökyselyn mukaan 228 jättiputken esiintymää. Raisiossa on useita jättiputkiesiintymiä, suurin niistä Isosuolla, jäteaseman reuna-alueella, missä putkea kasvaa n. 200 m² kokoisella alueella. Ruskon kunnan alueella on ilmoitettu vain kaksi yksittäistä jättiputkiesiintymää. Vahdon lavamässä

Jättiputken lehdet, kukinnot ja varsi ovat huomattavasti suurempia kuin muiden ”putkien”. Lehdet ovat suuret ja raparperimaiset, peittävät usein maan ja estävät aluskasvillisuutta kasvamasta. Kukinnot ovat suuria ja laakeita, eivät pallomaisia. Kuva: Maarit Jokinen / SYKE

Mäkirinnantiellä on usean sadan yksilön esiintymä. Isoimpia jättiputkiesiintymiä on tuhottu viime vuosina tehty EAKR-rahoitteisten projektien yhteydessä, mutta hävitystyö on monivuotinen urakka.

Jättiputkien hävittämistä vaikeuttaa niiden suuri siementuotanto ja leviämiskyky sekä kasvin erittämä ihovaurioita aiheuttava kasvineste. Jättiputken hävittämiseen löytyy kattavat ohjeet Suomen ympäristökeskuksen nettisivuilta. Torjuntatyöhön kannattaa ryhtyä jo keväällä kasvukauden alussa, jolloin yksilöt ovat matalia ja helpommin käsiteltäviä. Ensin kannattaa varmistaa, että kyseessä on varmasti jättiputki eikä jokin Suomessa kasvava luonnonvarainen, suurikokoinen putkikasvilaji.

Jättipalsami viihtyy rehevillä paikoilla

Jättipalsami kasvaa Suomessa jättipalsami usein asutuksen läheisyydessä. Pihoilta se kulkeutuu edelleen sopiviin kasvupaikkoihin, mm. tunkioille, rannoille, ruovikoihin ja pellonlaitteille. Erityisen helposti se leviää joen- ja purovarsia myöten. Raisuista on tiedossa 4 jättipalsamiesiintymää, mm. Raisonjokivarresta vanhan postitien tuntumasta. Ruskosta ei ole ilmoitettu yhtään esiintymää.

Koska jättipalsami uudistuu vain siemenistä, perustuu kasvustojenkin hävittäminen siihen, että uusia siemeniä ei päästetä muodostumaan. Pienet kasvustot on helppo hävittää kitkemällä kasvit yksitellen pois ennen siementen kypsymistä. Erityisiä suojarusteita ei tarvita. Kitkemisen teho voidaan varmistaa seuraavana vuonna. Kasvin siemenet kulkeutuvat helposti mullan ja kenkien mukana uusille kasvupaikoille, joten siemeniä sisältäviä kasvinosia kannattaa käsitellä varoen. Laajat kasvustot ovat ongelmallisempia. Niiden hävittämistä kannattaa kokeilla niittämällä kasvit mahdollisimman alhaalta. Niiton jälkeen tulisi varmistaa, ettei paikalle jää pienikokoisia kukkivia yksilöitä.

Vieraslajien tiedot talteen

Jos tiedät lähiympäristössäsi luontoon karanneiden vieraslajien esiintymiä, olisi toivottavaa että ilmoittaisit havainnoistasi Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämään Hatikka-havaintopäiväkirjaan, joka löytyy internetistä: <http://hatikka.fi/>

Tiedot ovat peräisin Varsinais-Suomen ELY:n ja Suomen ympäristökeskuksen nettisivuilta www.ymparisto.fi/los/vieraslajit ja www.ymparisto.fi/vieraslajit

Jättipalsami on yksivuotinen, mehevävarainen ruoho. Sillä on suuret, jopa 4 cm kokoiset, useimmiten vaaleanpunaiset kukat. (Kuva: ArtMechanic / GNU Free Documentation License)

UU-HU sanoi huuhkaja

Kauko Häkkilä

Yhdistyksemme tämänkeväinen pöllöretki tehtiin tiistaina 5.3. Sään haltijat eivät oikein suosineet meitä. Ilma oli pilvinen, jonkin verran sumuinen ja ajoittain satoi pientä tihkua. Harmittavinta oli etelästä puhaltava kohtalainen tuuli. Pöllöthän eivät oikein tahdo huudella tuulisella ilmalla, ja jos huhuilevatkin, tuuli vaimentaa äänen tehokkaasti niin, ettei se oikein ulotu innokkaiden kuuntelijoiden korviin. Meitä kokoontui kuitenkin kahdeksan innokasta pöllönkuuntelijaa Raision kaupungintalon eteen, ja puoli kuudelta lähdimme kahdella autolla kohti Ruskoa paikkaan, missä huuhkajan tiedettiin tänä keväänä huhuilleen.

Saavuimme määräpaikkaamme vähän ennen kuutta ja jäimme odottamaan. Huuhkaja aloittaa yleensä iltahuutonsa 10 - 20 minuuttia auringonlaskun jälkeen. Virallinen auringonlaskuaika tiistaina oli klo 18.06. Aukealla pellolla tuuli kuitenkin häiritsi kuuntelua niin, että lievä pessimismi alkoi levitä kuuntelijoitten joukkoon. Tasan klo 18.10, 4 minuuttia auringonlaskun jälkeen kuului kuitenkin kaukaa metsästä vaima uuh, joka toistui noin viiden sekunnin välein. Ääni oli niin hiljainen, etteivät kaikki sitä aluksi tuulen suhinan seasta kuulleet. Lintu siirtyi hetken kuluttua ilmeisesti lähemmäs ja nyt kaikki kuulivat huuhkajakoiraan laulun. Ajoimme tietä noin puoli kilometriä eteenpäin kohtaan, missä tuuli häiritsi kuunteluamme vähemmän. Tänne huuhkajan huhuilu kuului paljon paremmin ja nyt kaikki kuulivat selvästi suuren pöllön kumean kaksiosaisen UU-HU-äänien.

Matkamme jatkui Maskun Pakaisten ja Nousiaisten Mustakulman kautta Vahdonkorven pohjoisosiin Punaiselle torille saakka. Matkalla yritimme useassa kohtaa kuulla helmipöllöä ja Vahdonkorvessa myös viirupöllöä paikoissa, joissa niitä oli aiemmin tänä keväänä kuultu. Pöllöt kuitenkin pysyivät visusti vaiti. Asiaan vaikutti varmasti alati voimistuva tuuli, joka kohisi voimallisesti puiden latvoissa ja tahtoi tunkeutua hyisenä kuuntelijoiden vaatteiden läpi. Puoli yhdeksältä päätimme luovuttaa ja käänsimme autojen nokat kohti Raisiota, jonne saavuimme yhdeksän aikaan. Retki koettiin kuitenkin onnistuneeksi, olimmehan kuulleet huuhkajan komeaa kevätlaulua aitiopaikalta.

Huuhkaja. Kuva: Elli Narvi

Toimintakertomus vuodelta 2012

Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry

Kokoukset ja jäsentiedotteet

- ✂ Yhdistyksen hallituksen kokoukset pidettiin pääosin FRIIn tiloissa.
- ✂ Hallitus kokoontui 7 kertaa vuonna 2012. Lisäksi hallitus kokoontui kerran epävirallisesti vesilaitoksen saunalla Haunisissa.
- ✂ Kevätkokous pidettiin to 22.3. Raision kaupungintalon Sigtuna-huoneessa. Kokouksen jälkeen biologi Pekka Käär piti mielenkiintoisen susiesitelmän.
- ✂ Syyskokous pidettiin ma 12.11. Raision yhdistystila Tornilassa. Kokouksen jälkeen konservattori Ari Karhilahti kertoi mölysammakoista ja niiden levinneisyydestä Lounais-Suomessa.
- ✂ Vuoden päätöstilaisuus hallituksen ja hyvien yhteistyökumppaneiden kesken vietettiin jouluaaterian merkeissä ravintola Huhkotalossa Raisiossa.
- ✂ Luonnonsuojelupiirin kokouksiin osallistuttiin keväällä ja syksyllä. Piirin kevätkokous järjestettiin Raisiossa kirjaston Martinsalissa.
- ✂ Jäsenille toimitettiin kaksi jäsenlehteä, joissa ilmoitettiin kokouksista, tapahtumista, retkistä ja toimintamme sisällöstä, sekä julkaistiin ajankohtaisia ympäristöaiheisia kirjoituksia.
- ✂ Jäseniä oli yhdistyksessä vuoden lopulla 173.

Aloitteet, toimet ja kannanotot

- ✂ Raision ja Ruskon rakentamista ja kaavoitusta on seurattu ja alkuperäisen luonnon säilymisestä kannetaan edelleen huolta.
- ✂ Yhdistys esitti kannanoton Raision keskustan osayleiskaavaluonnokseen. Kannanotto jätettiin kaupungille 11.12.
- ✂ Luontokoulun kohtalosta olemme erittäin huolestuneita. Raision kaupunki ei toistaiseksi aio käynnistää luontokoulun toimintaa uudelleen.
- ✂ Raisionlahden lintutorni on vanha ja huonokuntoinen. Olemme ehdottaneet tekniselle lautakunnalle uuden tornin rakentamista.

Tapahtumat, kisat ja retket

- ✂ Helmikuussa osallistuimme Raision kirjaston luonnon teemailtaan.
- ✂ Pöllöretki järjestettiin helmikuun lopussa.
- ✂ Pönttötalkoissa 12.4. tehtiin koti yli sadalle lintuperheelle.
- ✂ Raision seurakunnan leirikeskukseen Viherlahteen ripustettiin 19.4. noin 20 linnunpönttöä.
- ✂ Lintujen tiirailuitoja järjestettiin Raisionlahdella kolmena keväiltana.
- ✂ Ruskon kirjasto järjesti luontopäivän to 24.5. Olimme mukana esittelemässä toimintaamme.

- ✂ Friisilän pihatapahtumassa 27.5 oli ohjelmassa perinteinen kasvienvaihtopöytä. Yhdistys piti kahvikioskia.
- ✂ Yölaulajaretki polkupyörillä tehtiin ti 5.6.
- ✂ Raisiopäivien yhteydessä järjestettiin 24.8. lepakkoretki Raisionlahdelle. Perjantai-ilta oli lämmin ja lepakkoja oli liikkeellä paljon. Osallistujia oli kolmisenkymmentä, mukana lapsia ja nuoria.
- ✂ Raisiopäivillä 25.8. oltiin mukana Killinmarkkinoilla.

Friisilän luontokeskus

- ✂ Pajupilli oli edelleen avoinna yleisölle vain yleisötapahtumien ja tilaisuuksien yhteydessä. Säännöllisestä sunnuntaipäivystyksestä on toistaiseksi luovuttu vähäisen kävijämäärän takia.
- ✂ Lintujen talviruokinnasta huolehdittiin Friisilässä ja lähialueen metsissä entiseen tapaan yhdessä päiväkotilasten kanssa.

Luontopolut

- ✂ Luontopolkujen hoitoon panostettiin normaalisti siivoamalla polut säännöllisesti ja kunnostamalla tarpeen mukaan. Keväällä pidettiin kauden avajaisiksi Uikkupolun siivoustalkoot, ja päivystyskierrokset suoritettiin säännöllisesti. Kerttulan luontopolulla uusittiin syksyllä muutamia tauluja ja viittoja.

Kotisivut

- ✂ Yhdistyksen internet-sivuja on pidetty ajan tasalla ja sisältöä on edelleen kehitetty. Hallituksen käytössä on lisäksi keskustelufoorumi jonka tarkoituksena on osittain keventää hallituksen kokousten asiamäärää. Myös kokousten pöytäkirjat ja luontopolkujen päivystysraportit talletetaan keskustelufoorumille.

Muuta toimintaa

- ✂ Yhdistyksemme edustaja Elli Narvi on ollut luonnonsuojelupiirin hallituksessa.
- ✂ Ympäristölautakunnan asioita ja siellä päätettäviä asioita on vuoden 2012 aikana seurattu ja tarvittaessa tuotu hallituksen käsittelyyn.
- ✂ Yhdistyksen toimihenkilöt
- ✂ Yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut Risto Terho ja varapuheenjohtajana Jarkko Palm. Sihteerinä on toiminut Elli Narvi, web-vastaavana Eeva Ennola ja taloudenhoitajana Kari Loikas.
- ✂ Yhdistyksen hallituksen muina jäseninä ovat toimineet Marja Hietala, Kauko Häkkinen, Salme Kangassalo, Kari Laine, Tauno Leinonen, Hanna Loikas (leikekirja), Tuula Lundén ja Jarmo Salonen.
- ✂ Varajäseninä ovat toimineet Kari Ennola, Helena Lehtonen ja Mikko Rautio.
- ✂ Jäsenlehteä ovat toimittaneet Eeva ja Kari Ennola.

Takapihan tarinoita

Pieni mutta pippurinen

Kotini lähellä on räaseikköinen pieni metsäpalsta, joka on jostain syystä unohtunut teho-metsätalouden toimilta. Olin kuullut sieltä kahtena keväänä varpuspöllön viheltelyä, mutten etsikelyistä huolimatta ollut löytänyt sen pesäkoloa. Niinpä sitten syksyllä toiveikkaana ripustin varpuspöllölle mitoitettun erikoispöntön vanhan kuusen rungolle toiveena tietysti, että pikku pöllö perustaisi siihen kotinsa.

Seuraavana keväänä eräänä maaliskuun loppupuolen iltana auringon laskun aikoihin hiivin metsäpalstalle kuulostelemaan, olisiko pöllö kotosalla. Metsässä soi vain yksittäisen mustarastaan huilu. Aikani odotettuani päätin kokeilla varpuspöllön soidinvihellystä. Koke-
muksesta tiesin, että varpuspöllö ilmaisee helposti itsensä vastaamalla vihellykseen. Tuskin olin ehtinyt pari kertaa viheltää, kun eteeni kuusen latvaan pyrähti kiukkuinen pöllö, joka tuijotti minua pistäväkatseisilla silmillään ja aloitti vimmatun vihellyskonsertin. Linnun alkaessa vähän rauhoittua, päätin kokeilla, miten se näin lähellä suhtautuisi vihellykseeni. Pöllö reagoi heti, levitti siipensä, lähti syöksyyn minua kohti ja lensi pari metriä pääni yli vastapäisen kuusen latvaan. Ehdin tuskin kääntyä, kun pöllö syöksyi uudelleen kohti. Tun-
sin ilmavirran kasvoillani ja pipo lensi päästäni. Pöllö oli iskenyt pipossani olevaan suureen tupsuun. En ehtinyt toipua hämmästyksestä kun pippurinen pikkupöllö oli taas tulossa. Samassa tajusin, että lintu oli tulossa suoraan kohti kasvojani. Salamanopea heittäytyminen päästikkaa varvikkoon pelasti kasvoni neulanterävien kynsien iskulta ja todennäköisesti myös pöllön loukkaantumiselta. Vilkaisin varovasti kynnärpäätäni alta. Pöllö istui kuusen latvassa ja tuijotti tiiviisti minua. Nappasin pudonneen pipon mukaani ja juoksin karkuun, minkä kintuistani pääsin. Pöllö jäi kuusen latvaan viheltelemään, minä raahustin pimenevässä metsässä lyötynä miehenä kotiinpäin. Vielä usean sadan metrin etäisyydellä kuulin pöllön äänessä selvää ylpeyttä. Ja oli sillä syytäkin, olihan punatulkun kokoinen ja 55 grammaa painava pikkupöllö helposti karkottanut itseään lähes 1500 kertaa painavamman pöllö-
miehen reviiirltään.

Jälkikirjoitus: Varpuspöllöpari asusti reviiirillään vielä useita vuosia. Koskaan en kuitenkaan onnistunut löytämään niiden pesää eikä ripustamassani pöntössä näkynyt mitään merkkejä niiden vierailusta.

(Kauko Häkkilä)

Tällä palstalla mieluusti julkaisemme jäseniemme lähiluontokokemuksia. Lähetä tarinasi ja mahdollinen kuva osoitteella lsy@raisiojoki.fi.

Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n kevättapahtumat 2013

Ajantasaiset tiedot tapahtumista löydät verkkosivuiltamme. Seuraa myös ilmoitteluamme Raisio tiedottaa -lehdessä.

- ti 26.3 Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistyksen kevätkokous, jonka jälkeen Kauko Häkkinen kertoo ”Kevättä Raisionlahdella” esityksessään Raisiolahden tyypillisistä lintulajeista. Raision kaupungintalo (Kingssepp-huone).
- to 18.4 Pönttötalkoot klo 18-20 Friisilässä, Hulvelankatu 35. Rakennetaan yhdessä linnuille koteja, tarjoamme materiaalit.
- ti 23.4 Lintujen tiirailuita Raisionlahden lintutornilla klo 18-20. Lintuharrastajat kaukoputkineen avustavat kevätmuuton tarkkailussa.
- ma 29.4. Lintujen tiirailuita Raisionlahden lintutornilla klo 18-20.
- ti 7.5. Lintujen tiirailuita Raisionlahden lintutornilla klo 18-20.
- su 19.5 Perinteinen pihatapahtuma Friisilässä klo 12-15. Kasvienvaihtopöytä ja kasvivärjäystä.
- ma 6.5 Yölaulajaretki polkupyörillä. Lähtö Raisionlahden lintutornin parkkipaikalta.
- su 26.5 Kevätretki Katanpähän.
- su 16.6 Luonnonkukkien päivä.

Lasten luontokerho huhti–toukokuussa varmistuu myöhemmin, seuraa ilmoittelua nettisivuillamme.

Terveisiä lintulaudalta

Lintulaudalla on tänä talvena ollut väriä ja vilskettä. Isot urpiaisparvet ovat välillä kansoitaneet lintulaudan ja välillä tyystin hävinneet muihin maisemiin. Värikkäin vieras on ollut viehättävästi luritteleva tikli. Kauralyhteet ovat usein jääneet vähälle suosiolle, mutta tänä vuonna keltasirkut ovat käyneet ahkerasti niitä nyppimässä. Sini- ja talitiaisille on tuttuun tapaan maistunut niin auringonkukansiemen, pähkinä kuin talipallo. Läheisen metsikön ansiosta myös höm- ja kuusitiainen käyvät vieraisilla. Talipallon lumelle putoavia muruja taas maistelevat pikkubarvukset innoissaan. Jokunen talipallo ja pähkinä on mennyt myös närhien suuhun. Mieluiten olen kuitenkin seurailut somaa metsähiirtä, jonka lumikäytävä johtaa naapurin pihasta lintulaudan alle. Siellä se on rohkeasti päiväaikaan istuskellut pähkinöitä nakertamassa. Sama herkuttelija on myös kipeillyt marjakuuseen marjojen perässä.

(Eeva Ennola)

*Naakkojen herkutteluhetki alkamassa.
Kuva: R. Kangassalo*

Kettu katsoi minua silmiin

Myöhään viime syksynä katselin Vaisaassa sijaitsevan kerrostalomme pihalle illalla yhden-toista aikaan. Ja kuinka ollakaan, pääsin silmätysten ketun kanssa. Kaunisturkkinen vierailija käveli rauhallisesti pihallamme nuuskien paikkaa jos toistakin. Erityisen kiinnostunut se tuntui olevan lintujen ruokintapaikastamme. Minuutti toisensa jälkeen kului... Katselimme hetkittäin toisiamme suoraan silmiin. Ja lopulta hyvästelimme. Hieno tapaaminen, kerrassaan. Kiireetön ja ystävällismielinen... Molemmin puolin.

(Liisa Mainela)

Kevätretki Katanpähän 26.5

Raisiojokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ja Raision Rinkka ry järjestävät kokopäiväretken Katanpään Linnakesaareen, Kustaviin, sunnuntaina 26.5. Saareen mennään bussilla ja vesibussilla. Kuljetuksista peritään maksu, yhdistykset osallistuvat matkan kustannuksiin. Katanpäässä on mahdollista ostaa edulliseen hintaan lohikeittoja ja kahvia.

Katanpää, entinen vankien ja varusmiesten saari, on nykyään Metsähallituksen hoitama kulttuurihistoriallisesti ja luonnonarvoiltaan arvokas nähtävyys. Katanpään linna-ke on Pietari Suuren Merilinnoituksen parhaiten säilynyt rakennuskokonaisuus, jonne suurella yleisöllä on vapaa pääsy.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut /Luonnonsuojeluyhdistys: Jarkko Palm 0503208452, Jarkko.Palm@pp.inet.fi

Suomen luonnonsuojeluliitto

Värillinen versio jäsenlehdessä löytyy Raisiojokillakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n kotisivulta pdf-muodossa